

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **T. T. I.**, zastoupeného JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou se sídlem Brno, Starobrněnská 13, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2004 č. j. 36 Az 805/2003 – 43,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 9. 2004 č. j. 36 Az 805/2003 – 43 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí ministra vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 3. 9. 2003 č.j. OAM-1515/AŘ-2002 o zamítnutí rozkladu a potvrzení rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 15. 10. 2001 č.j. OAM-6986/VL-06-P01-2001, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Brně shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že žalobce přicestoval do České republiky legálně jako turista, cestoval přes Maďarsko a Slovensko, kde o azyl nepožádal. Krajský soud konstatoval, že právo na azyl je třeba vnímat jako právo na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemi původu, nikoliv jako právo zvolit si zemi, kde žadatel bude azyl požadovat. Není

v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, když je žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, vzhledem ke skutečnosti, že žadatel přichází z tzv. třetí bezpečné země, v níž má možnost požádat o azyl a je zaručeno, že tento stát nevrátí uprchlíka do země, kde by jeho život byl ohrožen z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Slovensko přistoupilo k Úmluvě o právním postavení uprchlíků, problematika azylu je upravena zákonem č. 283/1995 Z.z. o uprchlících. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno ve shodě se zákonem a žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil a vyložil zákonem definovaný pojem tzv. bezpečné třetí země (§ 2 odst. 2 zákona o azylu). Stěžovatel uvádí, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu podal okamžitě po svém příjezdu na území České republiky dne 21. 7. 2001, správní orgán I. stupně rozhodl dne 15. 10. 2001, tj. před nabytím účinnosti zákona č. 2/2002 Sb., kterým byl od 31. 1. 2002 novelizován zákon o azylu. Podle právní úpravy platné v době rozhodování správního orgánu I. stupně obsahovalo ustanovení § 2 odst. 2 zákona o azylu zásadní výjimku, podle níž stát není bezpečnou třetí zemí, pokud cizinec jeho územím pouze projížděl. Stěžovatel považuje za nepochybné, že vyjma krátké pauzy na parkovišti nedošlo na území Slovenska k žádné delší přestávce, a podotýká, že jedním z důvodů, proč opustil Rumunsko, byla skutečnost, že byl perzekuován kvůli romské národnosti, a o situaci Romů na Slovensku mu bylo známo, že také není dobrá. Stěžovatel dále uvádí, že ke stejnému závěru dochází i Zvláštní (rozkladová) komise ministra vnitra v azylovém řízení č. 2 ve svém usnesení č. 25, na svém zasedání konaném dne 1. 8. 2003, kterým se ministři vnitra navrhuje rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vrácení mu věci k dalšímu řízení. Dále stěžovatel namítá, že při zjišťování skutkové podstaty jeho případu byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že toto porušení ovlivnilo zákonnost rozhodnutí. Pokud by správní orgán postupoval v souladu se zákonem, zaměřil by pozornost na otázku, lze-li v případě stěžovatele považovat Slovensko za tzv. bezpečnou třetí zemí v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 zákona o azylu, v tehdy platném znění. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá důvodnost kasační stížnosti a uvádí, že v řízení o žádosti stěžovatele o udělení azylu umožnil stěžovateli, aby sám uvedl veškeré důvody svého odchodu z vlasti a poučil jej o procesních prostředcích, které má jako účastník řízení k dispozici. Oproti stěžovateli se žalovaný domnívá, že pozornost skutečnosti, zda Slovensko je vůči stěžovateli bezpečnou třetí zemí, věnoval, reálnou možnost požádat v této zemi o udělení azylu stěžovatel doložil svou výpovědí, když uváděl, že z Rumunska se do České republiky vypravil jako turista autobusem, měl tedy příležitost vejít ve styk s místními orgány. Pokud stěžovatel navrhuje jako důkaz usnesení zvláštní rozkladové komise ministra vnitra, žalovaný konstatuje, že tato komise má povahu toliko poradního orgánu a ministr vnitra není jejím návrhem ve svém rozhodování vázán. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jí odkladného účinku.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 21. 7. 2001, ve kterém uvedl, že vlast opustil 16. 7. 2001 kvůli rasismu, jel autobusem přes Maďarsko a Slovensko, neví, zda je pro něj Česká republika

cílovým státem. V pohovoru k návrhu na zahájení řízení o udělení azylu důvodům žádosti o udělení azylu dne 13. 9. 2001 stěžovatel podrobněji popsal potíže, pro které opustil vlast. Stěžovatel dále uvedl, že cestu do České republiky si zajistil prostřednictvím turistické kanceláře, přicestoval legálně autobusem přes Maďarsko a Slovensko, se státními orgány těchto států se setkal při kontrolách na hranicích, v rámci cesty byla určitě jedna zastávka v Maďarsku a na Slovensku byla také jedna krátká zastávka na nějakém parkovišti. Na otázku, proč nepožádal o azyl v Maďarsku nebo Slovensku, stěžovatel odpověděl, že slyšel, že tam jsou stejné rasové problémy jako v Rumunsku, a rovněž slyšel, že Česká republika je demokratičtější než ostatní země. Stěžovatel také uvedl, že v případě návratu do vlasti mu nehrozí žádná nebezpečí, ale vrátit se nechce.

Součástí správního spisu je také dokument Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky, oddělení zahraničních vztahů a informací o zemích původu, ze dne 5. 4. 2001 s názvem Hodnocení Slovenské republiky jako bezpečné třetí země.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Žádost o udělení azylu lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou v případech taxativně vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Podle § 16 odst. 1 písm. e) téhož zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Legální definice bezpečné třetí země je obsažena v ustanovení § 2 odst. 2 citovaného zákona, podle kterého se bezpečnou třetí zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. V době rozhodování v předmětné věci, obsahovalo toto zákonné ustanovení zároveň výjimku, podle níž stát není bezpečnou třetí zemí, pokud cizinec jeho územím pouze projížděl. Rozhodujícím kritériem (dle stávající judikatury) pro posuzování toho, zda cizinec bezpečnou třetí zemí pouze projížděl, se jeví, zda v této bezpečné zemi měl reálnou možnost požádat o udělení azylu čin nikoliv.

Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Stěžovatel krajskému soudu vytýká nesprávné posouzení otázky, zda v jeho případě bylo možné Slovenskou republiku považovat za tzv. bezpečnou třetí zemi ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě bylo zjištěno, že stěžovatel do České republiky přicestoval legálně autobusem jako turista z Rumunska přes území Maďarska a Slovenské republiky. Při cestě Slovenskou republikou bylo skutečně několik zastávek (dle stěžovatele se jedna zastávka na území Slovenska konala na parkovišti a autobus také zastavoval v rámci pasových kontrol na hranicích), během nichž stěžovatel měl možnost z autobusu vystoupit a požádat o udělení azylu na území Slovenské republiky (stěžovatel sám připustil, že se státními orgány Slovenska se setkal

při kontrolách na hranicích). Je tedy zřejmé, že stěžovatel měl reálnou možnost požádat o udělení azylu ve Slovenské republice, která je bezpečnou třetí zemí ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu, tedy jejím územím pouze neprojížděl. Žalovaný a správní orgán I. stupně tak nikterak nepochybily, když shledaly žádost stěžovatele o udělení azylu zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a krajský soud správně vyslovil s napadeným rozhodnutím žalovaného souhlas. Nejvyšší správní soud se s přijatým právním závěrem ve věci ztotožňuje.

V kasační stížnosti stěžovatel také poukazuje na to, že Zvláštní (rozkladová) komise ministra vnitra v azylovém řízení č. 2 ve svém usnesení č. 25, na svém zasedání konaném dne 1. 8. 2003, navrhla ministru vnitra rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vrácení mu věci k dalšímu řízení (citované usnesení je založeno v předloženém správním spise ve věci). Podle ustanovení § 61 odst. 2 zákona č. 71/1967, o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování správního orgánu, sice o rozkladu rozhoduje vedoucí ústředního orgánu státní správy na základě návrhu jím ustavené zvláštní komise. Nejvyšší správní soud má však za to, že zvláštní (rozkladová) komise má ve správním řízení postavení pouze poradního orgánu, tzn. že příslušnému vedoucímu ústředního orgánu státní správy navrhuje, jak má o rozkladu rozhodnout, ale sama nemůže nejen vydávat rozhodnutí, ale ani provádět jiné procesní úkony, včetně dokazování. Navíc návrh zvláštní komise na způsob rozhodnutí o rozkladu není pro vedoucího ústředního orgánu státní správy závazný. Proto tedy, i když Zvláštní (rozkladová) komise ministra vnitra v předmětné věci usnesením navrhla ministru vnitra napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení, ministr vnitra nebyl povinen se tímto usnesením řídit.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá vadu řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty jeho případu byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že toto porušení ovlivnilo zákonnost rozhodnutí, ale již blíže nekonkretizuje, která procesní ustanovení správního řádu či zákona o azylu byla ze strany správních orgánů ve věci rozhodujících porušena, pouze uvádí, že správní orgán I. stupně měl zaměřit pozornost na otázku, lze-li v jeho případě považovat Slovenskou republiku za tzv. bezpečnou třetí zemi. Nejvyšší správní soud se proto zabýval citovaným stížnostním důvodem jen z obecného hlediska, přičemž vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) neshledal. Dle názoru Nejvyššího správního soudu správní orgán I. stupně a žalovaný postupovaly v souladu se zákonnými ustanoveními upravujícími správní řízení o udělení azylu, neboť provedly ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřily dostatek podkladů (vycházely především z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k návrhu a z dokumentu Hodnocení Slovenské republiky jako bezpečné třetí země), na jejichž základě zjistily přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebraly v kontextu platné právní úpravy a dospěly k závěrům uvedeným v rozhodnutí. V odůvodnění svých rozhodnutí podrobně popsaly průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska, a to včetně zhodnocení skutečnosti, že Slovenskou republiku lze v případě stěžovatele považovat ze bezpečnou třetí

zemi ve smyslu zákona o azylu. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných pokladů potřebných pro rozhodnutí, ve věci provedl řádné dokazování a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

